Szalay László Pál

Nem a senki földje, hanem a mienk…

Shakespeare drámai kérdései négyszáz év távlatából, mit sem vesztettek aktualitásukból. Hagyjuk, hogy a körülmények uralkodjanak rajtunk, vagy vesszük a fáradtságot, lehajolunk és felvesszük a kesztyűt? Edelény polgárai úgy döntöttek, hogy ők úgy érzik nemesbnek lelküket, ha felveszik a sors által elébük dobott kesztyűt, és amit a jóérzés diktál, maradéktalanul megteszik a maguk, az itt élők és a turisták örömére.

A kastély sorsa ide vagy oda, bár inkább ide a környék lokálpatriótáinak véleménye szerint, de a park ügyét nem hagyják, hogy a fejükre nőjön, főleg azért, mert a gaz ilyen téren nem tréfál. Az elmúlt hónapokban attól volt hangos a sajtó, hogy az állam megválik néhány értéktárgyától, mert gondosabb gazda kezében szeretné tudni felbecsülhetetlen kincseit. Az egyik, ilyen listára került koronaékszer a L'Huillier–Coburg Kastély Edelény szívében. A munkatársak elbocsátását követően és az ingatlan felőli tervek felszínre kerülése után nem csak a barokk kastély körüli hangulat, de a park is erősen elvadult. A közbeszéd ehhez mérten a téma nyújtotta lehetőségek minden színét kibontotta az éjfeketétől a babarózsaszínig.

A képviselők egy része egy hetes határidőt szabott meg a kert állapotának orvoslására, s utána ígéretük szerint akcióba lépnek. A tulajdonjog kényes kérdésének a tisztázódásáig nem vártak a helyi civilek és úgy döntöttek a maguk kezébe veszik a kastélypark ügyét. A sok csapadékban a gazdák és hobbikerttulajdonosok örömüket lelték, de a fű megzabolázásának, a munkák elkezdésének nem kedvezett. Végül, aminek meg kellett lennie, meglett. A korábban csodálatosan rehabilitált kastélypark, ami díszes foglalata a páratlan, 1730-ban épült kastélynak, nem haladt tovább az elvadulás útján, hanem szemet gyönyörködtető, lelket melengető, a szabadidő eltöltésére kiemelten érdemes helyként várja régi és új látogatóit.

Első hallásra kerek a történet, mi több motiváló és példaértékű. Azonban felmerül bennem a kérdés, hogy miért nem lehet mindig a hiányokra pozitív válaszokat adni? Ahelyett, hogy elmerülnénk az önsajnálatba, a pocskondiázásba, a lejáratásba, a búval bélelt világ leírásába, miért nem adunk esélyt arra, hogy a kezeink közül kikerüljön valami nemes, valami érték. A szívünkben pedig megszülessen az áldozathozatal és a lemondás. Persze nem mondom kényelmes és kiszámítható, ha valaki gondoskodik a dolgokról. A közügyekben miért ne használnánk a saját erőnket, ha kell? Nem szükséges gerillamód eljárnunk, megtalálhatjuk a

közös nevezőt, úgy, hogy egyik fél érdeke sem sérül. Nem felül kerekedni, hanem kikerekíteni, teljessé tenni azt, ami csonka. Lehetne a cél ez. Úgy, ahogy eljárt majd húsz vállalkozó, civil szervezetek, és több mint 100 magánszemély. Közöttük piciny fogaskerékként a Belvárosi Református Egyházközség férfiai és asszonyai.

Jött is minden rendű és rangú ember a maga szerszámával és azzal a kötődéssel, amit neki ez a park jelent. Áramlottak a történetek az első szerelmes csókokról, a vérre menő focimeccsekről, a lázas szurkolásról, a szotyiköpködésről, a konzervdobozzal játszott jégkorongderbikről, a kastély padlásán a csősszel való kergetőzésről és a baglyokról, akik azóta elköltöztek innen. Mindenkinek jutott itt egykor és most is egy szeglet. Egy szeglet a ragaszkodás okán, s most egy szeglet a munka jogán. Serénykedtek az asszonyok a gereblyével és a seprűvel a kezükben. A férfiak hol kétütemű, hol négyütemű fűaprító paripára pattantak, hogy milliárdszám tenyésző embermagas zöldseregletnek gátat vessenek. A hatalmas terület lassacskán megszelídült, a tajtékos hullámzása lenyugodott. A sétálók, gyaloglók, andalgók, üldögélők hálás mosollyal nyugtázták, hogy értük pöfög a traktor, pörög a tárcsa, leng a kasza, karistol a gereblye, libben a seprű. Nem lehetett kérdés, hogy a kastély egyedüli lakója, a gólya család, sem támasztott kifogást a zajos munkák miatt, hiszen az óriásbékákat, gyíkokat, siklókat, mint terülj-terülj asztalkám kínálta a megtisztított terület. Nem csak ők örülhettek a kínálatnak, hanem a parkban tüstént kedő önkéntesek szintúgy a pékség nagylelkű felajánlásának.

Nem az edelényeik az elsők, nem is az utolsók, aki ragaszkodnak a megszeretett, velük összenőtt életterükhöz, ami által a teljeségnek, az otthonosságnak az ízét érezhetik a szájukban. Ffynnon Taf wellsi település mellett magasodott a Garth-hegy. A térképészek, amikor új felméréseket végeztek megállapították, hogy a magaslat nem éri el az 1000 lábat. A falubeliek heroikus munkába kezdtek, hogy amikorra a geodétáknak el kell utazniuk és befejezik a munkájukat a Garth-hegyük ne minősüljön vissza dombocskává. Az egész település összefogott. Vedrenként hordták a dombhoz az apró föld kupacokat. A helyi tiszteletes még a vasárnap megszentelését is feloldotta, hogy a munka ne szenvedjen késlekedést. Mindezt azért, hogy ami a domborzati térképeken a hegy kategóriába tartozott eddig, ezután se adja alább. Áldoztatok árán, valódi odaszánással, összefogással végül győztek. Ezt a történetet a világ egy vígjátékon keresztül ismerhette meg: *Az angol, aki dombra ment fel és hegyről jött le* címen.

Az edelényiek sem engedték, hogy az általuk szeretett, látogatott, használt parkjuk visszaminősüljön legelővé, vagy vadonná. A gondoskodás iránti vágy nem csak a kapukon belül vagy a porta előtti részig

terjed, hanem lakókörnyezetük egészére. Szeretik a szépet, a rendezettet, kívül és belül, s ha úgy hozná a sors, újra belevágnának. Tették ezt nem hiába. Első renden azért, mert jólesett nekik. Jót tett testnek, léleknek, közösségi szellemnek. Úgy érezhették kézbe veszik az ügyet. Végül pedig elmondhatták büszkén ez sem fogott ki rajtuk.

Nem bizony, hiszen a kastély és park július elején csipkerózsika álmából felébredt. A vármegye, mint fenntartó, Bánné dr. Gál Boglárka elnökasszony védnöksége alatt a Meseautó darabbal debütált. Nagy sikerrel játszták, Beleznay Endre kiváló alakításával, több mint félezer néző előtt. A közönség hahotáját tova vitte a Bódva a kastélyszigetről, mikor elhangzott az ominózus mondat: *„Egy a párna, egy a stempli."* Ezután már csak egy pindurit kellett türelemmel lenni, és nem csak program szerveződött a falak közé, de a látogatók előtt is megnyíltak a kastély páratlan falfestményekkel díszített termei, melyekről Lieb Ferenc zsenije sugárzik. Kívül belül pártatlan kincs az Edelényi Kastélysziget. Tudjunk róla, tegyünk érte, fáradozzunk a sikeréért, mert ez már tényleg nem a senki földje, hanem a mienk.